

СТАН МІКРОЦИРКУЛЯЦІЇ У ХВОРИХ ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ

Андрікевич І.І., Гончаров Л.І.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра педіатрії №2

Мікроциркуляторне русло – складний функціональний комплекс, який відповідає за життєзабезпечення органів і тканин при їх різноманітних функціональних станах. Система мікроциркуляції включає комплекс складних утворень: кровоносний капіляр з циркулюючою кров'ю, капілярні сполучні елементи, лімфатичні капіляри та клітини паренхіми.

Мікроциркуляторне русло являється тим місцем, де в кінцевому результаті реалізується транспортна функція серцево-судинної системи і забезпечує транскапілярний обмін, створюючи необхідний для життя гемостаз.

Актуальність дослідження стану мікроциркуляції при цукровому діабеті зумовлена тим, що одним із важливих видів специфічних розладів мікроциркуляції являються діабетичні мікроангіопатії, нерідко визначаючи прогноз захворювання. Найбільш доступним об'єктом для дослідження мікроциркуляції являються судини бульби кон'юнктиви. Багато дослідників вказують, що стан мікроциркуляції в кон'юнктиві очного яблука характеризує загальний стан організму.

Метою роботи було вивчення стану мікроциркуляції у дітей хворих на цукровий діабет 1 типу в залежності від тривалості захворювання.

Дослідження мікроциркуляторного русла проведено у 16 хворих цукровим діабетом віком від 12 до 18 років. Вивчення мікроциркуляції проводили методом кон'юнктивальної бульбомікроскопії за допомогою фотоцелевої лампи фірми «Carl Zeiss». Даний метод характеризується простою і доступною, а також високою інформативністю. Отримані дані оцінювались по шкалі, яка запропонована В.С. Волковим.

Результати вивчення мікроциркуляторного русла у хворих на цукровий діабет показали виражені зміни в мікроциркуляторній системі бульбокон'юнктиви. Порушення мікроциркуляторного русла проявлялись в судинних, позасудинних та внутрішньосудинних змінах. Судинні зміни проявлялись в нерівномірності їх діаметру, звивистості, наявності аневризм, зниженням кількості функціонуючих капілярів.

Позасудинні зміни мікроциркуляторного русла проявлялись переваскулярним набряком та крововиливами. Для внутрішньосудинних змін характерними були зниження швидкості кровотока до сладж-феномену форменими елементами крові.

Виявлено залежність вираженості порушень мікроциркуляторного русла від терміну захворювання. Загальний кон'юнктивальний індекс (KI_0) у хворих цукровим діабетом з терміном захворювання до 1 року склав $6,81 \pm 0,99$ бала, від 1 року до 5 років $12,15 \pm 1,24$ бала, від 5 років до 10 років – $15,97 \pm 2,11$ бала, при $3,71 \pm 0,12$ бала в контрольній групі. Найбільш виражені зміни в мікроциркуляторному руслі відмічені у хворих з діабетичним кетоацидозом. Загальний кон'юнктивальний індекс склав $30,87 \pm 2,18$ бала. Необхідно відмітити, що збільшення загального кон'юнктивального індекса відбулося за рахунок внутрішньосудинних змін.

Таким чином, виявлені виражені зміни в мікроциркуляторному руслі в залежності від терміну захворювання та ступеня декомпенсації, що необхідно враховувати при проведенні лікування хворих на цукровий діабет.